

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

GIDANI KORU
SOFRANASAHİP ÇIK

Sayı : E-76220985-010.07.01-3076464

19.10.2021

Konu : Özel Hesap Açılması Talepleri

DAĞITIM YERLERİNE

İlgi : 18.08.2021 tarihli ve E-76220985-010.07.01-1827675 sayılı talimat yazısı.

Sayıştay Başkanlığı tarafından Bakanlığımızda yapılan denetimlerde "*Banka Hesaplarının Tam Olarak Raporlanmaması ve Mali Tablolardaki Banka Mevcudunun Tutanaklarla Teyit Edilememesi*" bulgusuyla ilgili olarak tüm hizmet birimlerimize ilgi yazısı ile muhasebe yetkilisi nezdinde açılmayan banka hesaplarının kapatılması ve banka üzerinden gerçekleştirilecek işlemlerin muhasebe yetkisi nezdinde açılmış olan hesaplar aracılığıyla yürütülmesi gerektiği belirtilmiş olup aynı konunun tekrar Sayıştay Raporlarında bulgu konusu olmaması amacıyla da gerekli tedbirlerin alınması, konuya azami önemin gösterilmesi talimatlandırılmıştır.

Ancak uygulamada bazı sorunlar ortaya çıkmış ve muhasebe yetkilisi nezdinde açılan hesaplarla yani hazine tahsilat hesapları ile iş ve işlemlerin yürütülmesi ve mali tablolara yansıtılması talebinden, her bir işlem için ayrı ayrı özel hesap açılması isteniliyormuş gibi bir durum anlaşılmış ve Bakanlığımız bazı hizmet birimleri ile Hazine ve Maliye Bakanlığına bağlı muhasebe birimleri (*saymanlık, defterdarlık ve mal müdürlükleri*) arasında "*özel hesap açılması*" talepleri neticesinde anlaşmazlıklar ortaya çıkmıştır. Bu nedenle, yürütülen hizmetlerde bir aksaklık yaşanmaması, hizmet birimleri arasında uygulama birliğinin sağlanması, mevzuatına uygun işlem yapılabilmesi ve en önemlisi söz konusu banka hesaplarının bir an önce kapatılması için konunun daha detaylı olarak açıklanması ihtiyacı hasıl olmuştur.

Bilindiği üzere, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "**Hazine birliği**" başlıklı 6'ncı maddesinde ;

"Merkezî yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin gelir, gider, tahsilat, ödeme, nakit planlaması ve borç yönetimi Hazine birliğini sağlayacak şekilde yürütülür.

Bu Kanuna ekli (I) sayılı cetvelde yer alan kamu idarelerinin tüm gelirleri Hazine veznelerine girer, giderleri bu veznelerden ödenir. Bu idareler özel vezne açamaz..." hükmü, "**Hesap verme sorumluluğu**" başlıklı 8'inci maddesinde;

"Her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanlar, kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak elde edilmesinden, kullanılmasından, muhasebeleştirilmesinden, raporlanmasından ve kötüye kullanılmaması için gerekli önlemlerin alınmasından sorumludur ve yetkili kılınmış mercilere hesap vermek zorundadır." hükmü, "**Bütçe ilkeleri**" başlıklı bütçelerin hazırlanması , uygulanması ve kontrolünde uyulacak ilkelerin sayıldığı 13'üncü maddesinin (m) bendinde:

"m) Kamu idarelerinin tüm gelir ve giderleri bütçelerinde gösterilir." hükmü, "**Muhasebe sistemi**" başlıklı 49'uncu maddesinde;

"Muhasebe sistemi; karar, kontrol ve hesap verme süreçlerinin etkili çalışmasını sağlayacak ve malî raporların düzenlenmesi ile kesin hesabın çıkarılmasına temel olacak şekilde kurulur ve yürütülür. Kamu hesapları, kamu idarelerinin gelir, gider ve varlıkları ile malî sonuç doğuran ve öz kaynağın

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: 52BEC20F-D2E6-4F42-BDA7-786D87C4F166

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/tarim-ebys>

Üniversiteler Mahallesi Dumlupınar Bulvarı No: 161 06800 Çankaya / ANKARA

Bilgi için:Sevim KAMI

Tel: (0312) 287 33 60

ube Müdürü

Kep: tarimveormanbakanligi@hs01.kep.tr

Telefon No:(312) 258 82 92

artmasına veya azalmasına neden olan her türlü işlemlerle garantilerin ve yükümlülüklerin belirlenmiş bir düzen içinde hesaplara kaydedilerek, yönetim ve denetim yetkilileriyle kamuoyuna gerekli bilgilerin sağlanması amacıyla tutulur..." hükmü, "**Muhasebe hizmeti ve muhasebe yetkilisinin yetki ve sorumlulukları**" başlıklı 61'inci maddesinde;

"Muhasebe hizmeti; gelirlerin ve alacakların tahsili, giderlerin hak sahiplerine ödenmesi, para ve parayla ifade edilebilen değerler ile emanetlerin alınması, saklanması, ilgililere verilmesi, gönderilmesi ve diğer tüm malî işlemlerin kayıtlarının yapılması ve raporlanması işlemleridir. Bu işlemleri yürütenler muhasebe yetkilisidir. Memuriyet kadro ve unvanlarının muhasebe yetkilisi niteliğine etkisi yoktur.

Muhasebe yetkilisi, bu hizmetlerin yapılmasından ve muhasebe kayıtlarının usulüne uygun, saydam ve erişilebilir şekilde tutulmasından sorumludur. Genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinin muhasebe hizmetleri Hazine ve Maliye Bakanlığınca yürütülür. Muhasebe yetkilileri gerekli bilgi ve raporları düzenli olarak kamu idarelerine verirler..." hükmü, "**Yetkisiz tahsil ve ödeme**" başlıklı 72'inci maddesinde;

"Kanunların veya Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin öngördüğü şekilde yetkili kılınmamış hiçbir gerçek veya tüzel kişi, kamu adına tahsilat veya ödeme yapamaz.

Yetkisiz tahsilat veya ödeme yapılması, kamu hizmeti karşılığında veya kamu hizmetleriyle ilişkilendirilerek bağış veya yardım toplanması veya başka adlarla tahsilat veya ödeme yapılması hallerinde; söz konusu tutarlar, yetkisiz tahsilat veya ödeme yapılanlardan alınarak, ilgisine göre bütçeye gelir kaydedilir veya ilgililerine iade edilmek üzere emanet hesaplarına kaydedilir. Ayrıca, bunlar hakkında ilgili kanunları uyarınca adli ve idari yönden gerekli işlemler yapılır." hükmü yer almaktadır.

Öte yandan 17.10.2017 tarihli ve 30213 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanan Kamu İdarelerine Ait Özel Hesaplara İlişkin İşlemlerin Muhasebeleştirilmesine Dair Yönetmelik' in 4'üncü maddesinin (1)'inci fıkrasının (e) bendinde;

"Özel hesap: Yılları merkezi yönetim bütçe kanunu ya da diğer kanun hükümleri gereğince belirli faaliyetlerin gerçekleştirilmesi veya projelerin desteklenmesi ve benzeri amaçlar için banka nezdinde kamu idaresi adına açılan ve işlemleri muhasebe birimi tarafından yürütülen hesabı, ifade eder" düzenlemesi ile 09.08.2018 tarihli ve 30504 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Tek Hazine Kurumlar Hesabı Uygulamasına İlişkin Yönetmelik'in 4'üncü maddesinin (1)'inci fıkrasının (j) bendinde ise;

"Özel hesaplar: İlgili mevzuatı uyarınca kamu idarelerinin bütçe ödeme ve tahsilatları dışında kalan tahsilat ve/veya ödemeleri için açılan her türlü banka hesabı ile proje özel hesaplarını, ifade eder" düzenlemesi yer almaktadır.

5018 sayılı Kanun'un yukarıda sayılan hükümleri ve diğer mevzuat birlikte incelendiğinde; öncelikle Bakanlığımızın genel bütçeli bir idare olmasından kaynaklı muhasebe hizmetleri Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yürütülmekte başka bir ifade ile genel bütçeli kuruluşların muhasebe hizmetlerini yürütenler Hazine ve Maliye Bakanlığına bağlı görev yapmakta olan merkez hizmet birimleri için merkez saymanlık müdürlüğü, taşra için il düzeyinde defterdarlıklar, ilçe düzeyinde ise mal müdürleri olarak anılan muhasebe yetkilileridir. Para ve para ile ifade edilebilen değerler ile emanetlerin alınması, saklanması, ilgililere verilmesi, gönderilmesi ve diğer tüm mali işlemlerin kayıtlarının yapılması ve raporlanması işlemlerinin muhasebe yetkililerinin sorumluluğunda gerçekleştirilmesi zorunlu olduğundan, bu işlemlerin bu kişiler dışındaki muhasebe yetkilisi sıfatına haiz olmayan kendi personelimiz (*Genel Müdürler, İl Müdürleri, Bölge Müdürleri, İlçe Müdürleri*) ile yapılması, alınması, saklanması ve ödenmesinin "**yetkisiz tahsil ve ödeme**" yasağına aykırılık teşkil edeceği aşikardır.

Bu itibarla; hazine birliği ilkesine aykırı olarak muhasebe yetkilisi nezdinde açılan hazine tahsilat hesaplarında takip edilmeyerek, muhasebe yetkilisi sıfatına haiz olmayan kişilerce ayrı banka hesabı açılarak takip edilen işlemlerin muhasebe yetkilisine devrinin sağlanmasını, yetkisiz tahsil ve ödeme yasağına aykırı işlem yapılmasının önlenmesini, ayrıca bu hesapların "özel hesaplar" ile

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Do rulama Kodu: 52BEC20F-D2E6-4F42-BDA7-786D87C4F166

Do rulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/tarim-ebys>

Üniversiteler Mahallesi Dumlupınar Bulvarı No: 161 06800 Çankaya / ANKARA

Bilgi için:Sevim KAMI

Tel: (0312) 287 33 60

ube Müdürü

Kep: tarimveormanbakanligi@hs01.kep.tr

Telefon No:(312) 258 82 92

karıştırılmamasını ve özel hesap açılabilmesinin koşullarının neler olduğu konularına açıklık getirilmesini teminen;

1-Kamu idarelerinde özel hesap açılması, bu hesaplara gelir toplanması ve bu hesaplardan gider yapılması ilgili kanunlarındaki özel hükümler doğrultusunda ve Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu'na ekli (E) Cetvelinde yer alan hükümler çerçevesinde gerçekleştirilmektedir. Söz konusu özel hesaplar yine muhasebe yetkilileri nezdinde ayrı bir hesap olarak açılmakta ve işlemleri yine muhasebe yetkilileri aracılığıyla yürütülmektedir. Bakanlığımız özelinde örnek verecek olursak;

-İlgili kanunlarındaki özel hükümler doğrultusunda açılan hesaplar için 6132 sayılı At Yarışları Hakkında Kanun'un Ek 1'inci maddesine istinaden açılan özel hesap örnek verilebilir. Bu hesap Hazine ve Maliye Bakanlığında alınan özel izinle açılmış olup açılan banka hesabın işlemleri (*ödeme, muhasebe kaydı vb.*) Bakanlığımız merkez hizmet birimlerinin muhasebe işlemlerini yürüten Merkez Saymanlık Müdürlüğü tarafından yürütülmektedir.

-Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu'na ekli (E) Cetvelinde yer alan hükümler doğrultusunda açılan özel hesaplara örnek olarak ise; 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu'nun eki (E) Cetvelinin 1'inci maddesinde yer alan "*Tarımsal desteklemeler için Tarım ve Orman Bakanlığı bütçesinin "05.04" ekonomik kodunu içeren tertiplerinde yer alan ödenekler,18/4/2006 tarihli ve 5488 sayılı Tarım Kanunu hükümleri çerçevesinde T.C. Ziraat Bankası aracılığıyla ödenebilir.*" hükmüne istinaden tarımsal desteklemeler için Ziraat Bankasında açılan özel hesaplar,.

-Ayrıca Sanayi ve Teknoloji Bakanlığında bağlı olarak faaliyet gösteren Bölgesel Kalkınma İdaresi Başkanlıklarının (*GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, Doğu Karadeniz Projesi (DOKAP) Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, Konya Ovası Projesi (KOP) Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, Doğu Anadolu Projesi (DAP) Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı*) destekledikleri projelerin ödeneklerinin kullanılması için gerek kendi özel mevzuatlarındaki hükümler, gerekse de Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu'na ekli (E) Cetvelinde yer alan düzenlemelere istinaden açılması gereken hesaplar,

-Avrupa Birliği Fonları, Birleşmiş Milletler Projeleri gibi dış kaynaklı hibe ve kamu idaresi katkılı dış kaynaklı projeler içinde aynı durum söz konusu olup, projenin dayanağı olan mevzuat düzenlemesinde yürütülen işlemler için özel hesap açılması öngörülmüyor ise bu projeler muhasebe biriminde açılması gereken hesaplardır.

Bu örneklerden de anlaşılacağı üzere özel hesap açılabilmesi kendi ilgili mevzuatında veya Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu'na ekli (E) Cetvelinde özel hükümler bulunması koşuluna bağlıdır. Yani yasal bir dayanak olmadan özel hesap açılması mümkün değildir.

Özel hesap açılması için yasal dayanak olması halinde ise; bu hesapların Hazine ve Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü'nün izniyle açılacağı için, ihtiyaç ortaya çıkması durumunda merkez ve taşra tüm hizmet birimlerinin bu taleplerini Bakanlığımız Strateji Geliştirme Başkanlığına iletmesi (*taşra hizmet birimleri için bağlı buldukları ilgili Genel Müdürlük aracılığıyla*) ve hesap açılmasına ilişkin izin Bakanlığımız Strateji Geliştirme Başkanlığı tarafından alınması gerekmektedir.

2- Sayıştay denetimlerinde tespit edilen ve kapatılarak muhasebe yetkilisine devri istenen yani muhasebe yetkilisi nezdinde açılmış hesaplarda takibi istenen (*hazine tahsilat hesabında*) banka hesaplarının büyük bir çoğunluğu ise özel hesap açılmasını gerektirmeyen ve tabii olduğu bütçe ve muhasebe mevzuatı kapsamında işlemlerinin yürütülmesi gereken hesaplardır. Bu türdeki banka hesaplarının kapatılarak muhasebe yetkilisine devrinin sağlanması gerekmektedir. Konu ile ilgili uygulama örneği vermek gerekirse;

-Bakanlığımız Yılı Yatırım Programında yer alan "*Çayır Mera Islahı ve Amenajman Projesi*", "*Kaba Yem Üretimi Geliştirme Projesi*", "*Tarımsal Arazilerin Kullanımının Etkinleştirilmesi Projesi*" gibi genel bütçeden desteklenen ve çiftçi katkı payı da olan bu projeler için çiftçi katkı paylarının takibi amacıyla ayrı bir özel hesap açılması mevzuaten mümkün olmadığından, çiftçi katkı paylarının tahsili

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Do rulama Kodu: 52BEC20F-D2E6-4F42-BDA7-786D87C4F166

Do rulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/tarim-ebys>

Üniversiteler Mahallesi Dumlupınar Bulvarı No: 161 06800 Çankaya / ANKARA

Bilgi için:Sevim KAMI

Tel: (0312) 287 33 60

ube Müdürü

Kep: tarimveormanbakanligi@hs01.kep.tr

Telefon No:(312) 258 82 92

için bu güne kadar açılmış ve muhasebe yetkilisi nezdinde kayıtlı olmayan hesapların kapatılarak, bu işlemler için muhasebe yetkilisi nezdinde açılmış ve Bakanlığımız işlemlerinin takip edildiği hazine tahsilat hesabının kullanılması yani çiftçi katkı paylarının muhasebe birimlerinin hazine tahsilat hesaplarına yatırılması sağlanarak, merkezde ilgili birimlerin, taşrada İl Tarım ve Orman Müdürlüklerinin, Bölge Müdürlüklerinin, İlçe Müdürlüklerinin kendi kurumsal koduyla 333-Emanetler Hesabının 02.03 "Tarım ve Orman Bakanlığınca Çiftçilerden Alınan Katkı Payları" isimli ekonomik kodunda takip edilmesi gerekmektedir.

Yukarıda yer alan açıklamalar dikkate alınarak tüm hizmet birimlerimiz tarafından muhasebe yetkilisi sıfatına haiz olmayan kişilerce açılmış ve bu nedenle mali tablolara yansıtılmayan banka hesaplarının kapatılarak, bağlı buldukları muhasebe birimine devredilmesi, devamında muhasebe yetkilisi nezdinde açılmış olan hazine tahsilat hesabının kullanılarak işlemlerin yürütmesi, mevcutta açık olan hesaplardan işlevini yitirmiş ancak bakiyesi bulunanların ise zaman aşımına uğramadan kapatılarak, bakiyesinin hazineye gelir kaydedilmesi, ilgili mevzuatına istinaden ayrıca bir özel hesap açılması gereken durumlarda da bu hesapların Bakanlığımız Strateji Geliştirme Başkanlığı aracılığıyla açılmasının sağlanması büyük önem arz etmektedir.

Bilgilerini ve gereğini rica ederim.

Ayşe Ayşin IŞIKGECE
Bakan Yardımcısı

Dağıtım:

Hizmet Birimlerine

81 İl Müdürlüğüne (İlçe Müdürlükleri Dahil)

15 Bölge Müdürlüğüne

156 Merkeze Doğrudan Bağlı Kuruluş Müdürlüğüne

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: 52BEC20F-D2E6-4F42-BDA7-786D87C4F166

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/tarim-ebys>

Üniversiteler Mahallesi Dumlupınar Bulvarı No: 161 06800 Çankaya / ANKARA

Tel: (0312) 287 33 60

Kep: tarimveormanbakanligi@hs01.kep.tr

Bilgi için: Sevim KAMI

Übeye Müdürü

Telefon No: (312) 258 82 92

